10:20, 26/07/2010

Trong năm 2009, một người đàn ông Pakistan tiến đến gần những sĩ quan CIA ở Islamabad và đề nghị trao những bí mật chương trình hạt nhân của Pakistan. Để chứng minh đây là nguồn thông tin đáng tin cậy, người đàn ông tuyên bố mình đã từng làm việc với những thanh nhiên liệu hạt nhân. Nhưng CIA vẫn cảm thấy nghi ngờ.
Trước đó khá lâu, những sĩ quan đa nghi của CIA đã có kết luận rằng Cơ quan Tình báo Pakistan - ISI - đang cố gắng tổ chức mạng lưới gián điệp hai mang để chống lại Mỹ.
Trở lại với việc người đàn ông nói trên, CIA đã nhanh chóng cảnh báo với các đối tác Pakistan của họ. Pakistan hứa hẹn sẽ nghiên cứu vụ việc, song cuối cùng vấn đề kết thúc trong im lặng và tế nhị - trong khi cả CIA lẫn Pakistan đều không thừa nhận người đàn ông đó là một điệp viên hai mang!
Sự việc được các cựu nhân viên CIA kể lại chi tiết về sau - cho thấy rõ mối quan hệ nghi ngờ lẫn nhau giữa Mỹ và Pakistan, một trong những đồng minh chống khủng bố thân thiết nhất của Mỹ. Ngoài mặt, Mỹ công khai thừa nhận sự hợp tác tích cực của Pakistan trong các chiến dịch tìm bắt và giết những thủ lĩnh quan trọng của Taliban và Al-Qaeda. Nhưng thật ra đằng sau đó là sự nghi ngờ giữa hai quốc gia, với cuộc chiến gián điệp ngầm chống lại nhau. Như trường hợp, CIA đã nhiều lần cố gắng thâm nhập ISI để biết nhiều hơn về chương trình hạt nhân của Pakistan.
Trong khi đó ISI cũng kín đáo tổ chức những chiến dịch thu thập thông tin tình báo về mọi hoạt động của CIA tại những vùng bộ tộc và hình dung xem CIA đã biết những gì về chương trình hạt nhân của Pakistan.
Đối đầu ngầm chống lại ISI chính là cách xử sự của CIA ở Pakistan, và trung tâm chỉ huy của cơ quan này luôn có kế hoạch tuyển mộ điệp viên trong những vùng bộ tộc vô chính phủ của Pakistan.
Phối hợp với chiến dịch tình báo là các cuộc tấn công của những chiếc drone (máy bay không người lái) - chương trình chống khủng bố và hợp pháp thành công nhất của CIA. Những chiếc drone vũ trang của CIA cất cánh từ một căn cứ trong vùng sa mạc Baluchistan bên trong Pakistan gọi là "Rhine".
Graham Fuller, chuyên gia về Hồi giáo chính thống đã trải qua 25 năm làm việc cho CIA và có thời gian làm trưởng chi nhánh cơ quan này ở Kabul, nói: "Pakistan có lẽ hết sức bực bội và thậm chí ghét cay ghét đắng việc Mỹ tiến hành những cuộc bắn giết ngay trên đất của họ".
Điều đó có nghĩa là những vụ việc như câu chuyện một người đàn ông liên quan đến những thanh hạt nhân như đã nói phải được giải quyết một cách êm thấm và tế nhị.
Người phát ngôn của CIA George Little nói: "Đó là một quan hệ mang tính quyết định. Chúng ta hợp tác chặt chẽ với đối tác Pakistan của chúng ta trong cuộc chiến chung chống mối đe dọa khủng bố. Họ đóng vai trò trọng yếu dẫn đến những chiến thắng chống lại
Al-Qaeda và những đồng minh bạo lực của chúng. Và Pakistan đã mất nhiều người trong cuộc chiến này. Không ai được quên điều đó cả.
Những chi tiết về quan hệ của CIA với Pakistan được kể lại bởi gần một chục sĩ quan về hưu và đương chức của CIA và ISI - tất cả đều muốn giấu tên do không được phép bàn luận về vấn đề cực kỳ nhạy cảm này.
Nhưng một sĩ quan ISI đã phủ nhận chuyện cơ quan này chỉ đạo những điệp viên hai mang để thu thập thông tin tình báo về các hoạt động của CIA. Ông ta nói cả hai cơ quan tình báo đều có quan hệ hợp tác làm việc tốt và những ám chỉ như thế chỉ nhằm mục đích tạo sự xích mích giữa hai bên.
Nhưng thực tế cho thấy CIA hết sức lo lắng trước không ít vụ việc liên quan đến những điệp viên hai mang trong năm 2009; và điều tra cho thấy những điệp viên có tên trong bảng lương này hoạt động trong khu vực Afghanistan - Pakistan.
Cuộc điều tra nội bộ cũng tiết lộ khoảng chục điệp viên hai mang được triển khai hoạt động trong vài năm trở lại đây. Và, phần đông trong số đó nằm dưới sự chỉ huy của Pakistan. Những vụ việc khác còn nằm trong sự nghi ngờ.
CIA khẳng định những nỗ lực tình báo này là một phần trong chương trình phản gián phòng thủ chính thức do tướng Ahmed Shuja Pasha - ông chủ của ISI - lãnh đạo.
Kế hoạch tổ chức mạng lưới điệp viên hai mang chống lại Mỹ của Pakistan đặc biệt gây bối rối cho một số quan chức trong nội bộ CIA do những quan hệ của Pakistan với đồng minh ngày xưa của Osama bin Laden là Gulbuddin

Hekmatyar và mạng lưới Haqqani - một phe cánh Taliban lập căn cứ ở Pakistan và cũng liên quan đến Al-Qaeda.
Ngoài vấn đề về chương trình hạt nhân của Paksitan, CIA tiếp tục gây sức ép buộc Pakistan tăng cường thêm nữa những nỗ lực quân sự ở khu vực Bắc Waziristan, vùng bộ tộc nơi Hekmatyar và Haqqani đặt căn cứ.
Giám đốc CIA Leon Panetta đã có cuộc nói chuyện với tướng tình báo Pasha về quan hệ của ISI với các chiến binh Hồi giáo trong năm 2009, đồng thời nhắc lại một số điểm đã thỏa thuận với người tiền nhiệm của ông ở CIA là tướng Michael Hayden.
Một cựu quan chức tình báo Mỹ nói, Leon Panetta muốn chịu trách nhiệm xử lý các nhóm chiến binh Hồi giáo, như là Hekmatyar và Haqqani. Nhưng Mỹ khó có thể yêu cầu quá nhiều từ một cơ quan tình báo vốn dĩ không thể tồn tại mà không có các nhóm chiến binh như thế này.
Tuyển mộ điệp viên để săn tìm và thủ tiêu những tên khủng bố và chiến binh là ưu tiên hàng đầu cho CIA, và đó cũng là một trong những thách thức lớn nhất của CIA. Những chiếc drone không thể tìm bắn mục tiêu nếu không có sự cung cấp thông tin tình báo. Nhưng những nỗ lực tình báo như thế không thể không gây tổn thương cho Pakistan. Mỹ đã chi trả khoảng 3 tỉ USD một năm cho trợ giúp quân sự và kinh tế để giữ cho Pakistan trong tình thế ổn định và hợp tác.
C. Christine Fair, Phó giáo sư Trung tâm nghiên cứu hòa bình và an ninh của Đại học Georgetown, nói: "Chúng ta (Mỹ) cần ISI và họ chắc chắn biết rõ điều đó. Nhưng họ tích cực giúp chúng ta trong vài khu vực nhạy cảm, và trực tiếp phá hoại ngầm chúng ta trong những khu vực khác".
Bởi vì Pakistan có những quan ngại rất riêng về người Mỹ. Trong nhiệm kỳ đầu của chính quyền Bush, Pakistan tỏ ra giận dữ khi những thông tin tình báo mà họ chia sẻ với Mỹ lại được Trưởng chi nhánh CIA ở Pakistan chuyển giao cho Anh. Sự kiện này đã gây tranh cãi dữ dội và đe dọa làm rạn nứt quan hệ giữa CIA và ISI. Sau đó gần như Pakistan muốn tống khứ chi nhánh CIA ra khỏi nước họ.
Sau vụ tấn công ngày 11/9/2001, CIA đã gửi nhiều sĩ quan trẻ tuổi đến Pakistan và Afghanistan để tuyển mộ các gián điệp Al-Qaeda. Những sĩ quan trẻ này sau đó đã vô tình tuyển phải những người đã từng nằm trong bảng lương của Pakistan trong nhiều năm và từ đó vô hình trung tạo điều kiện cho Pakistan sử dụng những điệp viên phục vụ nhiều năm cho mình làm điệp viên hai mang - theo đánh giá của một cựu sĩ quan CIA.
Nhiều cựu sĩ quan CIA tin rằng do những nhân viên tình báo trẻ thiếu kinh nghiệm nên đã xảy ra vụ đánh bom ở Khost, Afghanistan, trong năm 2009 giết chết 7 nhân viên CIA.
Một ví dụ về sự đối đầu ngầm giữa Mỹ và Pakistan là căn cứ của CIA lập ở thị trấn heo hút Miram Shah ở Bắc Waziristan.
Quân đội Mỹ và nhân viên CIA cùng làm việc với ISI ở căn cứ, dưới sự bảo vệ của quân đội Pakistan. Hai cơ quan tình báo đôi khi tiến hành những chiến dịch phối hợp chống Al-Qaeda nhưng hiếm khi hai bên chia sẻ thông tin tình báo với nhau.
Trong khi đó, mạng lưới gián điệp của Haqqani đã được thông tin chi tiết về địa điểm và căn cứ thường xuyên bị tấn công bằng tên lửa và đạn súng cối.
Hai cựu sĩ quan CIA biết rõ về căn cứ này nói người Mỹ ở đây chỉ có "ăn không ngồi rồi".
Năm ngoái CIA đã cho đóng cửa căn cứ vì những lý do an ninh. Không một sự đối đầu ngầm căng thẳng nào giữa

Thục Miên (tổng hợp)